

Алматы облысы Райымбек ауданы мәслихаты

Отбасы банк» АҚ сіздің 11.05.2026 № 83-25-03-17/55-и хатыңызды карап, келесіні хабарлайды.

«Тұрғын үй қатынастары туралы» Қазақстан Республикасының Заңына (бұдан әрі – Заң) сәйкес, «Тұрғын үймен қамтамасыз ету орталығы» электрондық базасы» ақпараттық жүйесінде (бұдан әрі – ТҰҚО АЖ) кезекке қою және мемлекеттік қолдау шараларын бөлу процесі мемлекеттік органдардың ақпараттық жүйелерімен интеграциялану арқылы толықтай автоматтандырылған режимде жүзеге асырылады. Бұл шешім қабылдау барысында адам факторын толықтай алып тастайды.

Аудан ішіндегі нақты елді мекендер (ауылдар) бойынша тұрғын үй нысандарын бөлу мәселесіне қатысты Банк келесі техникалық және заңнамалық түсініктемелерді ұсынады:

1. Мемлекеттік базалардың техникалық шектеулері: Азаматтарды кезекке қою аймағын (өңірін) анықтау кезінде ТҰҚО АЖ «Жеке тұлғалар» мемлекеттік дерекқорынан (ЖТ МДҚ) алынатын ресми мәліметтерге сүйенеді. Бұл ретте, ЖТ МДҚ мекенжай деректері мен әкімшілік-аумақтық бірліктердің кодтарын тек облыстың ауданы немесе қала деңгейіне дейін ғана ұсынады. Қолданылатын мемлекеттік жіктеуіштерде әрбір жекелеген ауыл немесе елді мекен бойынша егжей-тегжейлі бөлініс (детализация) қарастырылмаған.

2. Мәтіндік (қолмен) енгізудің мүмкін еместігі: Нақты ауылдар деңгейінде есепке алуды жүргізуді мемлекеттік анықтамалық мәліметтер негізінде техникалық тұрғыдан қамтамасыз ету мүмкін емес, өйткені бұл атауларды мәтін түрінде жазуды талап етер еді. Мұндай тәсіл атаулардың әртүрлі жазылуына алып келіп, сәйкессіздіктер тудырады және автоматтандырылған алгоритмдердің тұрақты жұмысын бұзады. Жүйе мәтіндік өрістерге емес, мемлекеттік жіктеуіштердің кодталған сандық мәндеріне сүйенуі тиіс. Осыған байланысты, тұрғын үйге мұқтаж азаматтарды аудан деңгейінде есепке алу — техникалық тұрғыдан негізделген жалғыз әдіс болып табылады.

3. Әлеуметтік аспект және азаматтардың құқықтарын қорғау: Есепті аудан деңгейінде жүргізу — әлеуметтік тұрғыдан да өзін-өзі ақтайды. Кейбір шалғайдағы ауылдарда бюджеттік қаржыландырудың шектеулі болуына байланысты мемлекеттік тұрғын үй құрылысы сирек жүргізіледі немесе мүлдем жүргізілмейді. Егер кезекті тек бір ауылдың шеңберінде шектеп қойсақ, азаматтар жылдар бойы кезекте тұрғанымен, өз құқықтарын іс жүзінде ешқашан жүзеге асыра алмас еді. Ал аудан бойынша ортақ есеп жүргізу ауданның кез келген нүктесінде салынған баспанаға барлық тұрғындардың тең қол жеткізуін қамтамасыз етеді.

4. Баспанадан бас тартқан жағдайда кезектің сақталу құқығы: Заңның 76-бабы 1-тармағына сәйкес, берілетін тұрғын үй мұқтаж адам есепте тұрған елді мекеннің шегінде (бұл жағдайда — аудан шегінде) болуы тиіс. Егер автоматтандырылған жүйе бөлген үй өзінің географиялық орналасуы бойынша (басқа ауылдық округте болуына байланысты) өтініш берушінің қажеттілігіне сәйкес келмесе, азамат оны алудан бас тартуға құқылы. Бұл ретте оның кезек реттілігі толықтай сақталады және үйді одан әрі бөлу аудан бойынша басқа нысандар шеңберінде кезек тәртібімен жалғасатын болады.

**Бірінші тұрғын үймен қамтамасыз ету орталығының тұрғын үйді
іске асыру басқармасының бастығы**

**Саньков Дмитрий
Александрович**